

INLEIDING

Welkom in *Overleven op de apenrots*, je naslagwerk voor alles in en rondom de kantoorjungle, je geschreven weg naar succes in die jungle. Het werken in een corporate kan overweldigend zijn. De corporate processen en structuren kunnen complex overkomen (omdat ze dit vaak ook zijn) en de afkortingen worden verzonnen waar je bij staat. Het is niet makkelijk om te overleven op de apenrots van een corporate, met bavianen die je van de rots proberen te gooien en andere kantoortijgers die je er juist weer op helpen. Je zult in deze omgeving met veel mensen werken, afstemmen, brainstormen en klankborden. Maar hoe moet dat nou eigenlijk? Duidelijkheid over deze onderwerpen en antwoorden op deze vragen vind je in dit boek. Het kantoorleven werd natuurlijk totaal overhoopgegooid door de pandemie. Het kantoorleven maakte daarmee een stevige ruk naar het digitale en het thuiswerken

raakte verankerd in het kantoor-DNA. In die kantoorjungle anno 2023 is er geen spoedcursus die je leert hoe je je werk moet doen in een omgeving die tegelijkertijd ontzettend snel en intens stroperig is. Of hoe het hybride werken nou echt tot succes gebracht kan worden. Dat legt dit boek graag uit.

In de komende zestien hoofdstukken passeren evenveel onderwerpen de revue die centraal staan in de kantoorjungle. En die centraal staan in het veiligstellen van jouw plek op de apenrots die deze jungle kenmerkt. Het zijn allemaal onderwerpen die spelen bij grote bedrijven met veel kantoorpersoneel. Dit zijn dus onderwerpen die voor de bakker en slager op de hoek of de franchiseneemer van Kruidvat of Mediamarkt totaal onherkenbaar zijn. De onderwerpen variëren van hoe je nou moet vergaderen tot kantoorpolitiek, en van kantoormode tot salarisonderhandelingen.

Elk hoofdstuk bevat het meest kenmerkende kantoorjargon voor het specifieke onderwerp van dat hoofdstuk. Dan weet je wat het betekent én hoe je het kunt gebruiken of vermijden. Daarnaast bevat elk hoofdstuk ook een aantal kantoorgeboden. Als jij je aan die geboden houdt, dan is overleven in de kantoorjungle een eitje. En sta jij binnen de kortste keren ferm op je borst te bonken op de apenrots. Voordat we in al die hoofdstukken de diepte in gaan, zul je

de basisregels eerst geleerd moeten krijgen. Deze vind je in hoofdstuk 1. Deze regels vormen de basis voor alle kantoorgeboden die volgen en voor al het gedrag dat jij gaat vertonen in de kantoorjungle. Na dit eerste hoofdstuk raad ik aan om de volgorde van het boek aan te houden. Maar mocht het nou zo zijn dat je midden in de kantoorpolitiek zit of je allereerste hybride vergadering moet organiseren, blader dan snel naar het betreffende hoofdstuk. Ik snap dat het werken in de kantoorjungle overweldigend kan zijn en dat het misschien wel wat veel is om alles in één keer tot je te nemen, zeker als dit niet via een *deepdive*, brainstorm of heidag gebeurt, maar gewoon via het geschreven woord. Gebruik dit boek dan ook als een overlevingsgids. Gebruik het als je naslagwerk als je een afkorting niet snapt of de weg kwijt bent in de jungle, als je inleiding voor het werken in een (grote) corporate setting, en als je handleiding met praktische tips om optimaal te genieten van je eerste (of laatste) borrel zonder uit de bocht te vliegen.

Overleven op de apenrots is voor iedereen die een vliegende start wil maken in de kantoorjungle, voor iedereen die wil evalueren hoe hij of zij het doet en voor iedereen die eens wil lachen over het werken in de kantoorjungle. Laat de kantoorrijger in je los en beklim de rots met dit boek in je hand.

HOOFDSTUK 1

DE BASISREGELS IN DE KANTOORJUNGLE

In dit boek bespreek ik in ieder hoofdstuk een bepaald onderwerp. Ik geef tips, voorbeelden, uitleg en aan het einde altijd een set kantoorgeboden – een soort gedragsregels die jouw kans op succes vergroten. Maar voordat we in detail kunnen treden, is er een startpunt nodig. Als je een berg gaat beklimmen, kom je namelijk niet ver als je basecamp niet op orde is. Zo is het ook in dit boek en dus is dit hoofdstuk je *basecamp*. Dan kun je ook alvast aan dit soort bijzondere analogieën wennen, want die zijn eerder regel dan uitzondering in de kantoorejungle. Zet je schrap, de safari gaat beginnen met de basisregels van de kantoorejungle.

Basisregel 1: realiseer je dat het de kantoorjungle is

Klinkt dit als een open deur? Nou, slecht nieuws: dan heb je niet door dat je hier actief aan moet denken. Want hoe leuk het ook is op deze safari door de kantoorjungle, hij is eindig. Iedere dag weer. Want je komt de kantoorjungle in en je loopt de kantoorjungle uit, keer op keer. En dat moet je je realiseren. Waarom?

Jij bent een persoon, een mens van vlees en bloed. Jazeker, ook jouw innerlijke kantoorrijger is een deel van je, maar er is nog zoveel meer van jou. Realiseer je dus dat jij je eigen voorkeuren hebt, je eigen hobby's en je eigen smaken. Die hoeven niet afgestemd te zijn op de kantoorjungle en die jungle mag niet van dusdanig grote invloed worden dat je zaken in je leven gaat aanpassen. Natuurlijk zit er wel eens een avond overwerken in, dat kan gebeuren. In hoofdstuk 11 lees je hoe je hier op een gezonde manier mee om kunt gaan. Dat heeft natuurlijk te maken met wat ik een gezonde werk-privébalans noem. Maar het kantoorleven mag niet jouw leven overnemen. Realiseer je dus: jij bent in de kantoorjungle, de kantoorjungle zit niet in jou.

Als je dicht bij jezelf blijft, dicht bij wat jij belangrijk vindt, dan is dat een goede eerste stap. De noodzakelijke tweede

stap is dat je ook beseft dat de kantoorjungle niet echt is. En dan bedoel ik niet in een *Matrix*-achtige stijl waarin je opeens in een levensgrote digitale wereld zit waar je misschien wel net als Keanu Reeves bent. Ik bedoel dat de kantoorjungle een soort parallel universum is. Dat parallel universum heeft zijn eigen dialect, zijn eigen werkwijze en staat echt los van onze echte wereld. In dit universum wordt thuiswerken misschien ineens heel normaal gevonden, terwijl dat daarvoor niet het geval was. Soms vliegen willekeurige doelstellingen voorbij die wij kantoorrijgers ogenschijnlijk samen hebben opgesteld, maar waar niemand zich echt meer in kan vinden. En om het universum enigszins te bevatten maken we allerlei organisatiestructuren en verzinnen we nieuwe werkwijzen – denk maar eens aan agile werken. Het kan zomaar zijn dat je vanaf morgen je stropdas alleen nog maar op je hoofd mag dragen en de wc's in het hele pand Franse toiletten worden. Dat kan allemaal. Maar realiseer je: het is een parallel universum. Als je het pand uit loopt of de laptop dichtklapt en thuiskomt bij vrienden, partner, familie, kinderen, huisdieren, planten en torenhoge studieschulden of hypotheek, dan pas wordt het allemaal weer echt. Met deze belangrijke realisering heb je regel 1 onder de knie en kun jij met een gerust hart de kantoorjungle in stappen.

Basisregel 2: fouten maken is oké

Het is zo cliché dat ik bijna over mijn nek ga terwijl ik het schrijf, maar fouten maken hoort er niet alleen bij, het is noodzakelijk. Denk niet dat er ook maar één kantoortijger, of één persoon überhaupt, bestaat die geen fouten nodig heeft gehad. Je leert van fouten. Je groeit door fouten. En waar beter fouten te maken dan in dat parallelle universum, die alternatieve realiteit van de kantoorjungle? Geloof me, het is beter een foutje te maken met de *businesscase* van project X dan je trouwdag te vergeten.

Basisregel 3: koffiedrinken hoort een nationale sport te zijn

In de kantoorjungle zijn er ontzettend veel redenen om koffie te drinken. Heb je slecht geslapen? Koffie. Ga je bijkletsen met een collega die je een tijdje niet hebt gesproken? Koffie. Sta je bij die iets te kleine kitchenette op de werkvloer te twijfelen wat je gaat drinken? Koffie. Of wie weet wil je gewoon echt lekker netwerken. Mits niet in de avonduren: koffie. Je snapt het punt wel. Wij kantoortijgers drinken behoorlijk wat koffie. Dus je moet een hoge cafeïnetolerantie ontwikkelen of het netwerken in de avond doen. Al moet ik toegeven dat je cafe-

inetolerantie over het algemeen niet wordt uitgedaagd door de kwaliteit van de koffie die uit een gemiddelde automaat in de kantoorjungle komt stromen.

Basisregel 4: de tijden dat je digibeeet kon zijn, zijn voorbij

Het excuus 'ik kon de digitale meetingruimte niet vinden' is mij helaas bekend. Ook mensen die hun wachtwoord vergeten, de befaamde mute-knop niet kunnen vinden en niet begrijpen hoe je samenwerkt aan een document op de SharePoint bestaan. Maar ze hebben geen enkel excuus meer. Het is uiteraard een doodoener dat de coronapandemie ervoor heeft gezorgd dat het digitale werken het laatste zetje heeft gekregen. Want door het geforceerd thuiswerken moesten zelfs de grootste digibeten onder ons leren omgaan met de meest basale technologie zoals het Microsoft Officepakket.

Mocht je er nou echt niet uitkomen, dan kun je nog altijd Google vragen om je te helpen of de lokale IT-service-desk van je bedrijf benaderen. Wat je niet meer kunt doen, is claimen dat je digibeeet bent of dat je niet lekker met bepaalde programma's om kunt gaan. Mocht je hiervan schrikken, sla dit boek dan dicht en boek direct een internetcursus bij de Zonnebloem.

Basisregel 5: vraag het als je iets niet snapt, voor het te laat is

Als je zes maanden op project Finding Nemo werkt (zonder bij Pixar te werken) en je vervolgens aan de collega's van de juridische afdeling moet gaan vragen waar dat nou eigenlijk voor staat, dan is dat niet zo handig. Als je al weken een drieletterige afkorting door de zaal slingert – want iedereen doet het, hè – en dan eigenlijk niet weet waar de afkorting voor staat, sta je wel redelijk in je hemd. Dus als je iets niet helemaal begrijpt of iets gewoon niet weet: zeg en vraag het direct.

Want hoewel een jungle gevaarlijk kan zijn, zijn er ook genoeg wezens die je willen helpen. In het parallelle universum van de kantoorjungle proberen we elkaar namelijk verder te helpen. We zitten er immers toch met z'n allen in. Over het algemeen doet iedereen dat met plezier. Dus niet wachten, maar direct vragen als je iets niet snapt.

Basisregel 6: vermijd kantoorjargon

Hoewel er een apart hoofdstuk aan jargon besteed wordt, moet het ook bij de basisregels genoemd worden. Waarom? Omdat je het vanaf het begin moet weten. Ik

wist dit niet en zo raakte mijn vocabulaire – zonder dat ik het doorhad – doordrenkt met al dat jargon. Het was een aanval op mijn onderbewustzijn en nu kan ik haast niet meer zonder. Als jij, beste kantoortijger, je ervan bewust bent dat het kantoorejargon altijd op de loer ligt en probeert je hersenpan te infiltreren, kun jij je beter weren. Een gewaarschuwd tijger telt immers voor twee.

De basisregel is duidelijk: vermijd het zo veel als mogelijk. Ik snap dat jargon soms niet te vermijden is, of zelfs nodig is. Jargon kan namelijk efficiënt zijn. Even die twee woorden uit je mouw schudden in plaats van een heel verhaal moeten ophangen om iets duidelijk te maken is natuurlijk lekker. Maar als je mensen hoort die ‘plasjes ergens overheen moeten doen’, dan verwijst je ze naar het toilet. Als mensen willen ‘sparren’, dan sla je ze knock-out in de ring. En als iemand zich ‘ergens tegenaan wil bemoeien’, verwijder deze persoon dan per direct uit het pand. Maar ook verengelsen zoals *alignen* of *syncen* is volledig onnodig. Al dit soort jargon wordt door mensen gebruikt die zich belangrijker proberen voor te doen dan ze eigenlijk zijn, of totaal geen verstand hebben van waar ze het over hebben, maar dat proberen te verbloemen. Zo ben jij niet. Jij bent die persoon niet.

Het is een kunst om geen kantoorejargon nodig te hebben om je te kunnen uitdrukken. Om normale Nederlandse

volzinnen te gebruiken om je punt te maken. Een kunst die je als jongeling waarschijnlijk beheerst, maar die je snel kwijt kunt raken door de constante aanval van het kantoorjargon. Wees je hier dus van bewust en vermijd het zo veel als je kunt.

Basis op orde

Iedere grote, zichzelf respecterende corporate heeft wel een 'basis op orde'-project, of -programma, of welk woord er ook op geplakt wordt. Sommige bedrijven hebben zo iets al jaren, omdat de basis maar niet op orde wil komen.

Met deze basisregels durf ik te stellen dat je basis op orde is om de rest van de safari te beginnen. Je *basecamp* staat er dankzij deze zes basisregels solide bij en je bent klaar voor de rest van deze tocht. Laten we dus snel beginnen.

BASECAMP – het startpunt. Je basis waar je op terug kunt vallen als iets misgaat. Wordt erg vaak tijdens het begin van een project genoemd.

OF WE HET WILLEN OF NIET: WE ZITTEN ALLEMAAL OP DE APENROTS. MAAR WAAR WIL JIJ PRECIES ZITTEN? EN TEGEN WELKE PRIJS? ONTDEK HET MET DE GESCHREVEN EN ONGESCHREVEN REGELS VAN DE CORPORATE CULTUUR.

Werken in een grote organisatie kan overweldigend zijn. Organisatiestructuren veranderen aan de lopende band, de hiërarchie tussen collega's is onbegrijpelijk en de afkortingen worden verzonnen waar je bijstaat. Hoe kun je hier overleven?

Na het lezen van deze gids spreek je het jargon van je soortgenoten, beheers je de kunst van het vergaderen en haal je meer uit de volgende vrijmibo. Geef je carrière een boost en zorg voor je eigen plek op de apenrots.

Koen Durlinger werkt al zijn hele leven in kantoorruimten. Hij is een trotse projectmanager, gelegenheidscoach, procesverbeteraar, quasi-inspirerend spreker, vrijmibo-expert en kantoorjunglegids. Daarnaast maakt hij samen met twee lotgenoten De Stuurgroep Podcast over het leven in een corporate.

